

Posudek:

HEDVIKOVÁ, Jana: *Sbor Církve československé husitské v Nesvačilech*. Magisterská diplomová práce, Praha, Fakulta humanitních studií UK 2014, 79 s.

Vývoj menších křesťanských církví a komunit v českých zemích v průběhu 20. století není naší historickou vědou stále dostatečně zpracován. Zatímco k otázkám vnitřního vývoje a politické perzekuce římskokatolické církve, zvláště v letech 1948-1989, vyšla již celá řada monografií a studií, u tradičních protestantských církví je dosavadní historiografická produkce ještě relativně skoupá. Do jisté míry to platí i v případě Církve československé husitské, která svou liturgií i okolnostmi svého vzniku vychází z domácích tradic a v její existenci se specifickým způsobem odrážel humanitní a demokratický ideál meziválečné republiky. V případě poválečných dějin ČSCH se dosavadní literatura soustřeďuje především na obecnou situaci církve s důrazem na problematiku represí a peripetií vzájemných vztahů se státem v letech 1948-1989. Mnohá dílčí témata zatím zůstávají poněkud v pozadí. Patří k nim také historie jednotlivých místních sborů ČSCH a osudy lidí s nimi spjatých. Jeden z nich, v obci Nesvačily v benešovském okrese, si za téma své diplomové práce zvolila Jana Hedviková, která sledovala jeho vývoj od počátků třicátých let až po současnost. Dané téma doplnila o stručný obecný přehled historie ČSCH a rekapitulaci dějin obce, v níž se sbor nachází. Na tomto místě tedy musím zhodnotit, jak se svého úkolu zhostila.

V metodologické části práce diplomantka zdůraznila, že k tématu přistupovala z pozice insidera, členky nesvačilského sboru. V takovém případě obvykle není snadné udržet si potřebný kritický odstup. Z výsledného tvaru magisterské práce lze ale vyzorovat, že se autorce podařilo tomuto úskalí vyhnout. Její text neprezentuje danou problematiku schematicky, je nezaujatý a objektivní, zcela postrádá hagiografické tendence, které nejsou u badatelů reflektujících příslušné téma „zevnitř“ vůbec výjimečné.

Při koncipování své práce Jana Hedviková vycházela z různorodé pramenné základny. Na základě využití metody orální historie realizovala rozhovory s několika narátory z řad nesvačilského sboru, získala soubor písemných dokumentů z jejich osobních archivů a také z archivu Pražské diecéze ČSCH. Klíčovým materiálem pro zpracování tématu se stala *Pamětní kniha Církve československé husitské v Nesvačilech* sepsaná Janem Kubou od třicátých let až do jeho smrti roku 1981. Není mi ovšem jasné, proč tento zásadní pramen, o němž se autorka zmiňuje dokonce v abstraktu práce a bez něhož by svůj text jen těžko zkoncipovala, není zahrnut v seznamu pramenu a literatury v textu použitých. Takový lapsus

opravdu nelze přejít. Po prostudování textu se navíc ukázalo zjevným, že ačkoliv autorka analyzovala dokumenty rozličné povahy, pramenná základna její práce se ukázala jako příliš úzká. Již při zadávání tématu práce jsem ji na toto možné nebezpečí upozorňoval. Vzorek čtyř narátorů není, dle mého soudu, pro kvalifikovanou analýzu a interpretaci dostačující. Partie práce, které se věnují samotnému nesvačilskému sboru, jsou v podstatě výtahem, respektive hutným převyprávěním klíčových informací z Koubovy *Pamětní knihy* (jen na s. 39-61 je citována 58x). Výňatky z rozhovorů, s výjimkou rozboru od osmdesátých let až po současnost, fungují pouze jako jakási ilustrace doplňující údaje převzaté z tohoto textu. A to je přece jen poněkud málo. Ale mám-li být ve svém hodnocení spravedlivý, musím dodat, že nedostatečné množství pramenů a jejich omezené možnosti využití nepadají jen na vrub autorky. Jsou také druhotným, leč signifikantním příznakem postupného úpadku ČSCH, pokračujícího fakticky i po roce 1989 (malý počet aktivních věřících, navíc převážně staršího věku, ztráta zájmu o dění uvnitř sboru spojená s určitou rezignací na zachycení jeho života – nikdo už nepokračuje v Pamětní knize atd.). Autorčiny možnosti dostat se k materiálům s vysokou vypovídací hodnotou tak byly omezené, přesto soudím, že mohla zkusit udělat přece jen víc (získat další narátory, prostudovat třeba obecní kroniku nebo spisy MNV, církevního referátu ONV v Benešově, podívat se do Archivu bezpečnostních složek, zda třeba jednotliví faráři působící v Nesvačilech nebyli sledováni atd.).

Textu se nevyhnuly věcné chyby a omyly. František Pitra nebyl v roce 1989 předsedou vlády ČSFR (sic!), nýbrž České socialistické republiky (s. 21). Mnichovská dohoda je označena jako mnichovanská (s. 27). Dále bych úplně nesouhlasil s tezí, že děti generace zakladatelů neměly již tak hluboký vztah k náboženství díky represivnímu tlaku státu. Nepůsobily zde i obecnější trendy civilizační a sekularizační? Také jazyková úroveň práce není zcela bez závad a rovněž rozsah textu je na hraně přípustné normy.

Diplomantka zpracovala svou magisterskou práci na akceptovatelné úrovni. Prokázala schopnost samostatné a kritické práce s prameny a odbornou literaturou. Přes vyslovené výtky doporučuji práci přijmout k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm dobře.

V Praze, 8. září 2014

PhDr. Zdeněk Doskočil, Ph.D.